

MINISTERIELE OMZENDBRIEF VAN 13 NOVEMBER 2023 BETREFFENDE DE IMPACT VAN DE GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN OP DE SAMENSTELLING VAN DE ORGANEN VAN DE HULPVERLENINGSZONES EN DE WERKING VAN DE HULPVERLENINGSZONES.

Mevrouw de voorzitter,
Mijnheer de voorzitter,
Mevrouw de gouverneur,
Mijnheer de gouverneur,

Deze omzendbrief heeft tot doel de impact van de gemeenteraadsverkiezingen van 13 oktober 2024 op de samenstelling van de organen van de hulpverleningszones en de werking van de hulpverleningszones toe te lichten.

Na deze verkiezingen zullen de gemeenteraden in Wallonië geïnstalleerd worden op de eerste maandag van december¹ en in Vlaanderen op één van de eerste vijf werkdagen van december². In fusiegemeenten in Vlaanderen zal de gemeenteraad geïnstalleerd worden op de eerste werkdag van januari 2025³.

Op de hulpverleningszones waar één of meer gemeenten fuseren met een gemeente behorend tot eenzelfde of een andere zone moet de *omzendbrief van 27 oktober 2022 – impact van de fusies van gemeenten op de hulpverleningszones – instructies en stappenplan* ook toegepast worden. Ingeval van strijdigheid tussen onderhavige omzendbrief en deze van 27 oktober 2022 moet voorrang gegeven worden aan de omzendbrief van 27 oktober 2022 en moet deze toegepast worden.

Na de gemeenteraadsverkiezingen moeten de volgende organen van de hulpverleningszones worden hernieuwd:

- Zoneraad
- Zonecollege
- Voorzitter van zoneraad en zonecollege

Voor de toepassing van deze omzendbrief, wordt verstaan onder:

- "WCV": de wet van 15 mei 2007 betreffende de civiele veiligheid
- "zone": de hulpverleningszone beoogd in artikel 14 WCV
- "raad": de zoneraad beoogd in artikel 19 WCV
- "college": het zonecollege beoogd in artikel 19 WCV
- "KB administratief statuut": het koninklijk besluit van 19 april 2014 tot bepaling van het administratief statuut van het operationeel personeel van de hulpverleningszones.

I. ZONEORGANEN

1) Raad

Samenstelling

De actuele zoneraadsleden blijven aan tot de installatie van de nieuwe zoneraad, ook als zij geen burgemeester meer zijn⁴.

In principe vangt het mandaat van de leden van de zoneraad aan de eerste werkdag van de derde maand volgend op de datum van het aantreden van de verkozen gemeenteraadsleden na een volledige vernieuwing, of ten laatste de eerste dag van de derde maand volgend op de maand waarin de uitslag van hun verkiezing definitief is geworden⁵.

¹ Art. L1122-3, derde lid Wetboek van 22 april 2004 van de plaatselijke democratie en decentralisatie

² Art. 6 Decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur

³ Art 353, §1, 2° Decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur

⁴ Art. 28, tweede lid WCV: 'De leden van de zoneraad blijven hun mandaat uitoefenen tot de installatie van de nieuwe raad'.

⁵ Art. 28, eerste lid, WCV

Deze bepaling bepaalt echter ook dat de leden van de zoneraad vroeger bijeengeroepen kunnen worden. In dit geval wordt de raad bijeengeroepen door het college in zijn oude samenstelling. Om de goede werking van de zone te waarborgen, is het dus belangrijk dat het college (oude samenstelling) zijn verantwoordelijkheid in dit verband opneemt.

Kan de raad vergaderen indien de aanwijzing van een burgemeester van de zone betwist wordt?

Ja, de zoneraad en het zonecollege kunnen worden samengesteld.

De zoneraad zal samengesteld zijn, enerzijds, uit de burgemeesters van de gemeenten waar de uitslag van de verkiezingen niet betwist wordt en dus definitief geworden is en, anderzijds, uit de persoon die de bevoegdheden uitoefent van de burgemeester in de gemeente waar de uitslag van de verkiezingen betwist wordt.

Zodra de uitslag van de verkiezingen in deze gemeente definitief geworden is, is het de (nieuwe) benoemde burgemeester die in de zoneraad zal zetelen. In dat geval moet het college opnieuw samengesteld worden.

1ste vergadering

Op de eerste vergadering van de nieuw samengestelde zoneraad wordt dan overgegaan tot het verkiezen van de leden van het nieuwe zonecollege⁶. Het verkiezen van de leden van het college kan plaatsvinden in openbare zitting en moet gebeuren bij volstrekte meerderheid van de stemmen.

Zolang de nieuwe voorzitter van de raad en van het college niet aangewezen is, blijft de oude voorzitter zijn mandaat uitoefenen. Indien hij geen lid van de raad meer is, moet hij vervangen worden volgens de in het huishoudelijk reglement van het college voorziene regels betreffende de vervanging van de voorzitter.

De eerste raad wordt dus voorgezeten door de oude voorzitter tot op het moment van de stemming voor de aanwijzing van de leden van het college. Na deze aanwijzing is er geen voorzitter meer. Daarom is het niet mogelijk om andere punten dan de aanwijzing van de leden van het college op de agenda van de eerste raad te plaatsen. Het nieuwe college zal moeten bijeenkomen en zal de voorzitter moeten aanwijzen, opdat de raad opnieuw rechtsgeldig zou kunnen vergaderen en beraadslagen.

2) College

Ter herinnering: het mandaat van de oude leden van het college loopt vanaf de dag na de verkiezing van de nieuwe leden⁷. Pas minimaal een dag na de vergadering van de raad waarop de leden van het college worden gekozen, kan er dus een collegevergadering plaatshebben in de nieuwe samenstelling.

3) Voorzitter van raad en college

Op deze eerste vergadering van het nieuw samengestelde college wordt de nieuwe voorzitter aangewezen⁸.

Het is belangrijk dat deze verkiezing heel snel wordt georganiseerd. Het is immers de voorzitter die de briefwisseling van de zone ondertekent. Bovendien kan pas na de verkiezing van de voorzitter van de raad en van het college een nieuwe vergadering van de raad plaatsvinden.

II. ZONEREGLEMENTEN

De nieuw samengestelde organen van de zone moeten niet noodzakelijk nieuwe reglementen aannemen. Enkel indien de nieuwe zoneraad niet akkoord gaat met een retributiereglement, arbeidsreglement, of elke andere beslissing, zoals aangenomen door de oude zoneraad, zal de nieuwe raad een beslissing van de oude raad wijzigen.

⁶ Art. 55 en 57 van de WCV

⁷ Art. 57, vijfde lid WCV

⁸ Art. 57, derde lid WCV

III. BEGROTING VAN DE ZONE

Aangezien de begroting van de hulpverleningszone voor het jaar 2025 ten laatste in oktober 2024 gestemd moet worden⁹, zal ze dus nog worden aangenomen door de oude zoneraad.

Zo ook moet de oude zoneraad een akkoord bereiken over de gemeentelijke dotaties, die binnen de gemeenteraad van elke gemeente van de zone gestemd moeten worden vóór 1 november 2024¹⁰.

Het beginsel van begrotingsbehoedzaamheid is een algemeen beginsel dat moet ook worden toegepast door de hulpverleningszones. De raad dient dit beginsel zo goed mogelijk toe te passen, vooral in de veronderstelling dat hij zich moet uitspreken over dossiers die een financiële impact hebben op meerdere jaren, zoals een dossier betreffende de bouw van een nieuw gebouw.

IV. MEERJARENBELEIDSPLAN EN OPERATIONEEL ORGANISATIESCHEMA

Het is belangrijk op te merken dat door de zone een nieuw meerjarenbeleidsplan zal moeten worden opgemaakt, voor een periode van zes jaar¹¹.

Het operationeel organisatieschema¹² wordt opgesteld voor dezelfde duur. Er zal dus ook een nieuw operationeel organisatieschema moeten worden opgemaakt.

De twee documenten zijn gelinkt: het operationeel organisatieschema vermeldt alle elementen die verbonden zijn aan de organisatie van de zone en heeft als publiek de operationele en administratieve personeelsleden van de zone. Het meerjarenbeleidsplan zet de strategische doelstellingen van de zone uiteen en richt zich voornamelijk tot de leden van de raad. Deze twee documenten zijn complementair en geven een goed overzicht van de zone.

V. TUCHTPROCEDURES

Bij wijziging van de samenstelling van de raad en van het college moet een bijzondere aandacht aan de tuchtprocedures worden besteed.

Dit punt wordt deze keer bijzonder benadrukt want het koninklijk besluit van 12 september 2023 tot wijziging van diverse bepalingen van het koninklijk besluit van 19 april 2014 tot bepaling van het administratief statuut van het operationeel personeel van de hulpverleningszones herzielt immers het in boek 10 van het administratief statuut vervatte tuchtregime en stelt een reeks van termijnen die in het kader van een tuchtprocedure moeten nageleefd worden, vast.

Een tuchtprocedure mag niet door de nieuwe raad/college verder gezet worden want het lid van de raad of het college dat gedurende alle hoorzittingen voor het college of de raad niet aanwezig was, mag niet deelnemen aan de beraadslaging, noch deelnemen aan de stemming over de uit te spreken tuchtstraf¹³. De procedure moet immers afgelsoten worden voordat de bestaande raad en college worden vervangen.

Het is de zonecommandant die kan beslissen om een tuchtprocedure al dan niet op te starten¹⁴. Hij moet dus waakzaam zijn bij het beheren van de termijnen van de lopende tuchtprocedures en bij het starten van een nieuwe tuchtprocedure zodat deze binnen de reglementaire voorgeschreven termijnen wordt afgehandeld. Het zal daarom soms passender zijn om te wachten op de samenstelling van nieuwe raden en colleges vooraleer een disciplinaire procedure wordt te starten, terwijl er tegelijkertijd op wordt toegezien dat de termijnen voor de procedure worden gerespecteerd.

Dezelfde aanbevelingen gelden voor de voorzitter bij de beslissing om al dan niet een tuchtprocedure tegen de zonecommandant te starten.

Hoogachtend,

⁹ Art. 89 WCV

¹⁰ Art. 68, §2 WCV

¹¹ Art. 23, § 1 WCV

¹² Art. 22/1 WCV

¹³ Art. 278 en 279/20 KB administratief statuut

¹⁴ Art. 258 KB administratief statuut